

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

MAKTABGACHA VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI HUZURIDAGI
MAKTABGACHA TA'LIM
FAOLIYATLARI

SAVODCHILIK VA O'QITILASH
BO'YIQA
FAOLIYATLARI VA TADQIQOTLAR
(o'rta guruh)

**MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTIDA
O'RTA GURUHLAR UCHUN
SAVODGA O'RGATISH BO'YICHA
FAOLIYAT ISHLANMALARI**

KIRISH

Maktabgacha ta'lim uzluksiz ta'limning birinchi bo'g'ini hisoblanib, u maktabda o'qish uchun tayyor, savodga tayyor bolani tarbiyalashni ko'zda tutadi.

Bolani muvaffaqiyatli ta'lim olishga tayyorlashda, unga ona tilining barcha boyliklarini o'qish uchun tegishli shart-sharoitlar yaratish zarur.

Ushbu maqsadga erishiladigan Davlat talablarining asosiy yo'nalishlaridan biri nutq, o'qish va savodga tayyorgarlikdir. Ushbu yo'nalishning asosiy vazifasi bolalarning nutq va savodga tayyorgarlikdan iborat. Bu umumiy vazifa →Nutq, o'qish va savodga tayyorgarlikning asosiy maxsuratlaridan iborat: nutqning tovush madaniyatini tarbiyalash, lug'at boyligini oshirish, matn bilan faollashtirish, nutqning grammatik to'g'riligini takomillandirish, o'qishni oshirish, matn shakllantirish, ravon nutqni rivojlantirish, badiiy so'zga qiziqish, o'qishni tayyorgarlik.

Ushbu metodik qo'llanma o'qishli bo'limda og'zaki nutqini rivojlantirish va savodga tayyorlashda tarbiya olishda ota-onalar yordamida o'qish maqsadida tayyorlangan bo'lib, yil davomida o'tkaziladigan Davlat Fan va Texnologiya talablarini inobatga olib yoritib berilgan. Mavzu mazmuni o'qishni rivojlantirish uchun grammatik mashqlar, turli interfaol o'yinlar yordamida mustahkamlanadi.

Faoliyat ishlanmalarida 3-4 vazifa berilgan. Grammatika to'g'at, tovush madaniyati, savodga tayyorgarlik vazifalari o'zaro o'zaro olib borilgan harakat qilindi. Bu ish uslubi bolalarning dastur vazifalarini tez oshirishga olib borilgan. Faoliyat ishlanmalari bolalarni tarbiyachi yordamida hikoya tuzish, rasmni tarbiyachi yordamida savodga javob berish va qayta hikoya qilish va savodga tayyorlash uchun o'qishda bolalarning mustaqilligi va faolligini oshirish maqsadida har bir bo'limda turli usullar va o'yin: ta'limiy, og'zaki: suhbat, savol-javob, hikoya o'qish, rasmni ko'zdan kechirish; ko'rgazmalilik: rasmni ko'zdan kechirish, kuzatish, savodga tayyorgarlik: o'qish, aniq topshiriq, taqqoslash va turli interfaol o'yinlardan foydalanildi. Ushbu maqsadga erishilgan kamlandi.

Qo'llanmadan tarbiyachilar, ota-onalar va maktabgacha ta'lim yo'nalishida bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash jarayonida ijodiy foydalanishlari mumkin.

Nutq o‘stirish va savodga o‘rgatish

1-yarim yil					2-yarim yil						Yil davomida
IX	X	XI	XII	jami	I	II	III	IV	V	jami	
4	4	4	4	16	4	4	4	4	4	20	36

№	Oyi	Faoliyat mavzusi
1	Sentyabr	Ta’limiy o‘yin «Topshiriqni bajar»
2		Polizga maqsadli sayr uyushtirish
3		«Sholg‘om» ertagini hikoya qilish
4		«U» tovushini to‘g‘ri talaffuz qilish
5	Oktyabr	Ta’limiy o‘yin «Qanday?»
6		«Chumchuq» she’rini o‘qib berish
7		Ta’limiy o‘yin «Qo‘g‘irchoq Lolaxonning kiyimlarini ko‘rish»
8		«Bolalar tovuq va jo‘jalarga don berishyapti» surati ustida suhbat
9	Noyabr	«Alla» ovutmachog‘ini o‘qib berish
10		Ta’limiy o‘yin «Kim nima qilyapti?»
11		«Bo‘ri bilan echki» ertagini hikoya qilish
12		Ta’limiy o‘yin «Nima qanday qichqiradi?»
13	Dekabr	«Biz qushlarni qanday ovqatlantiramiz» surati ustida suhbat
14		«Ikki echki» ertagini hikoya qilish
15		Ta’limiy o‘yin «Kim nima qilyapti?»
16		«Mushuk» she’rini o‘qib berish
17	Yanvar	«Bog‘chada qish bayrami» surati ustida suhbat
18		«Chapak- chapak» ovutmachog‘ini o‘qib berish
19		«Kurk tovuq» ertagini hikoya qilish
20		«Bolalar ovqatlanyaptilar» surati ustida suhbat
21	Fevral	O‘zbek xalq ertagi «Maqtanchoq quyon»ni so‘zlab berish
22		«Saman toychoq» she’rini o‘qib berish
23		Ta’limiy o‘yin «Topshiriq»
24		Bolalar baliqni ovqatlantiryaptilar» surati ustida suhbat
25	Mart	O‘yinchoq avtomashina, avtobusni kuzatish
26		«Bo‘g‘irsoq» ertagini hikoya qilish
27		«I» tovushini to‘g‘ri talaffuz qilish
28		«Oftob chiqdi» she’rini o‘qib berish
29	Aprel	Qushchani kuzatish
30		Ta’limiy o‘yin «Ajoyib xaltacha»
31		«Echki bolalari» ertagini hikoya qilish
32		Ta’limiy o‘yin «Qo‘g‘irchoq Lolaxonni cho‘miltiramiz»
33	May	«Qo‘ng‘iz nima deydi» she’rini o‘qib berish
34		«Ona bolasini cho‘miltiryapti» surati ustida suhbat
35		«S» tovushini to‘g‘ri talaffuz qilish
36		Ko‘rgazmasiz hikoya qilishga o‘rgatish

1- Faoliyat

Mavzu: Ta'limiy o'yin "Topshiriqni bajar".

Maqsad: Bolalarning so'z boyliglarini o'yinchoqlar nomini anglatadigan otlar bilan boyitish. Katta-kichik, ustida, tagida kabi so'z birikmalarini bolalar lug'atiga kiritish.

Bolalarni o'yinchoqlar ajratish va uning nomlarini aytishga o'rgatish, shuningdek ularning asosiy sifatlarini (qo'g'irchmi) bilan tanishtirish.

Vazifasi: O'yinchoqlarni topib olish, eshitish qobiliyatini shakllantirish, bolalarga "ustida, tagida" kabi so'z birikmalarini shuntirish va bolalarning o'yinchoqlar nomini ketidan

Kerakli vositalar: Bolalar guruhini o'zaro bilan tanishtirish uchun o'yinchoqlar nomining mazmuni haqida so'zlashish uchun.

Kerakli so'zlar: Tug'ayotgan, kichik, ayiqchalar.

Faoliyatning boshlanishi: Bolalarning o'zlarida o'yinchoqlar: katta va kichik mashina, katta va kichik quyonchalar, katta va kichik qo'g'irchoklar, katta va kichik mashinani ko'rsatib berish uchun o'yinchoqlar nomlarini aytishga, uning nomini aytishni so'raydi.

Tarbiyachi: Mening stolimning ustida o'yinchoqlar bor?

O'yinchoqni nomini ayt. (Ayiqcha)

O'yinchoq kattami, kichikmi? (Ayiqcha katta)

Bu o'yinchoqning nomi nima? (Mashina)

Mashina kattami, kichikmi? (Mashina kichik)

Mashinaning rangi qanday? (Ko'k)

Bu o'yinchoqning nomi nima? (Koptok)

Koptok rangi qanday? (Qizil)

Koptok kattami, kichikmi? (Koptok katta)

Shu tarzda qolgan o'yinchoqlar ham bolalardan shunday so'raydi.

Ta'limiy o'yin "Topshiriqni bajar".

Tarbiyachi o'yinchoqlar yuzasidan bolalarga topshiriqlar beradi. Masalan: "Ayiqcha kichkina koptokni sovg'a qil."

Kichkina quyonchani ol va gilamni ustiga o'tkaz, kichkina quyonchani gilamni ustiga va hokozo.

Tarbiyachi bolalar bilan o'yinchoqlar yuzasidan yana bir o'yin o'ynaydi.

O'yin: Mashina qayerda?

Tarbiyachi iltimosiga ko'ra bola mashinani qutini ichiga, stolning ustiga, stolning ostiga qo'yadi.

Tarbiyachi boladan «Mashina qayerda?» deb so'raydi. Bola «Mashina stulning ostida beradi va hokozo.

Faoliyat yakunida tarbiyachi barcha bolalarni shirin so'zlar bilan rag'batlantiradi.

Bolalar bilimni tekshirish va mustahkamlash uchun savollar:

Bu o'yinchoqning nomi nima?

Quyuncha qanday?

Ayiqcha qanday?

Mashina qayerda turibdi? (ustida, tagida)

2- Faoliyat

Mavzu: Polizga maqsadli sayr uyushtirish

Faoliyatning maqsadi: Bolalarga sabzavotlarning qayerda yetilishi haqida ma'lumot berish. Poliz bilan tanishtirish. Polizda sabzi, sholg'om, karam, pomidor kabi sabzavotlarning o'sishiOn i, ularni tanib, nomini aytishga o'rgatash. Sabzavotlarning poyasi, palagiga qarab ajrata bilish (lavlagi, sabzi, pomidor va b.)ga o'rgatish.

Vazifa: Bolalarni sabzavotlar nomini to'g'ri talaffuz qilishga o'rgatish.

Kutilayotgan natija: Bolalar polizda sabzi, sholg'om, karam, pomidor kabi sabzavotlarning o'sishini bilib oladilar.

Kerakli jihozlar: Savat, sabzavotlar (sabzi, sholg'om, karam, pomidor)

Faoliyatning borishi:

Tarbiyachi bolalarni polizga olib boradi. Bolalarga poliz, egatlarni ko'rsatadi. Bolalardan poliz, egat kabi so'zlarni qaytarishni so'raydi. Egatda pishayotgan sabzini ko'rsatib, sabzining ko'rinmayotganini, uning yashil bargi tashqariga chiqib turganligini, bargidan tortsa, sabzi chiqishini aytadi. Tarbiyachi 1-2 ta sabzini yerdan chiqarib ko'rsatadi. Bolalar sabzini ko'rib uning ifloslanganligini, bu sabzini albatta yuvish lozimligini ta'kidlaydi. So'ngra tarbiyachi bolalarga pomidor ko'chatini ko'rsatadi. Tarbiyachi bolalarga yashil va qizil pomidorlarni ko'rsatadi.

O'yin: Savatchada nima bor?

Tarbiyachi bolalarga navbati bilan stol ustidagi savatchada turgan sabzovotlar nomini aytishni taklif etadi. «Sabzini qo'lingizga olib ko'rsating», «Sabzi qayerda o'sadi?» «Pomidorni qo'lingizga olib ko'rsating», «Pomidor qayerda o'sadi?» Boshqa sabzovotlarni ko'rishda ham xuddi shu topshiriq takrorlanadi. So'ngra, ikkita sabzovotni bir-biridan farqi, shakli, rangi, kattakichikligi aniqlanadi. Bu farqlarni aniqlashda bolalar sabzovotlarni ushlab, silab, hidlab, dumalatib, bir-birini oldiga yaqinlashtirib ko'rish kabi usullardan foydalanadilar.

Faoliyat yakunida tarbiyachi barcha bolalarni shirin so'zlar bilan rag'batlantiradi.

Bolalar bilimlarini tekshirish uchun savollar:

Bolalar sabzavotlar qayerda pishadi?

Qanday sabzavotlarni bilasiz?

Sabzining rangi qanday?

Kartoshkaning rangi-chi?

Pomidorning rangi qanday?

Karamning rangi qanday?

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com. veb-sayiti orqali o'zingiz uchun kerakli hujjatlarni yuklab oling.

Bizning hizmatimizdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling.

Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

+99890-530-88-18 nomerga murojaat

qilishingiz, jek456 izlab telegramga yozishingiz

yoki shu nomerdagi telegram orqali

bog'lanishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

O'rta guruhlarga Savodga tayyorlash faoliyat

ishlanmalarni to'liq holda olish uchun

telegramdan yozing.

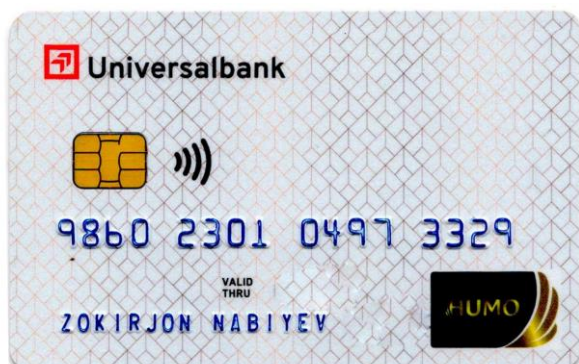
Narxi: 15 ming so'm

Telegram kanalimiz:

@maktabgacha_tt

To'lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng

yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga

joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.